

Byte av VA-ledningar i Stora Kyrkogatan, Köping

Arkeologisk antikvarisk kontroll

Fornlämning Köping 148:1
Stora Kyrkogatan
Köpings stadsförsamling
Köpings kommun
Västmanlands län
Västmanland

Ulf Alström

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning.....	4
Syfte och målsättning.....	4
Undersökningsresultat.....	4
Tolkning och utvärdering.....	5
Referenser.....	7
Kart- och arkivmaterial.....	7
Litteratur.....	7
Tekniska och administrativa uppgifter.....	7
Kartfigur.....	8

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 52 20
E-post: info@kmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2013

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2012/02954.

ISBN: 978-91-7453-233-3

Västerås 2013

Sammanfattning

På grund av byte av VA-ledningar i Stora Kyrkogatan i Köping har en arkeologisk antikvarisk kontroll genomförts.

I schaktet som var cirka 80 m långt och 3 meter brett påträffades inga kulturlager eller anläggningar. Från andra undersökningar i närområdet har dock arkeologiska lämningar från 1400–1600 talen dokumenterats. Ett rimligt skäl till att inga kulturlager påträffades kan vara att det redan grävts för VA tidigare i samma sträcka.

Inledning

På grund av schaktningar för VA-ledningsbyte i Stora Kyrkogatan i Köping har Stiftelsen Kulturmiljövård utfört en arkeologisk antikvarisk kontroll.

Den antikvariska kontrollen som beställdes och bekostades av Tekniska kontoret, Köpings kommun, utfördes den 6 december 2012 efter ett beslut av Länsstyrelsen i Västmanlands län 2012-10-26 (dnr:431-5110-12).

Figur 1. Schaktningsarbete i Stora Kyrkogatan december 2012. (Foto från SV U. Alström.)

Syfte och målsättning

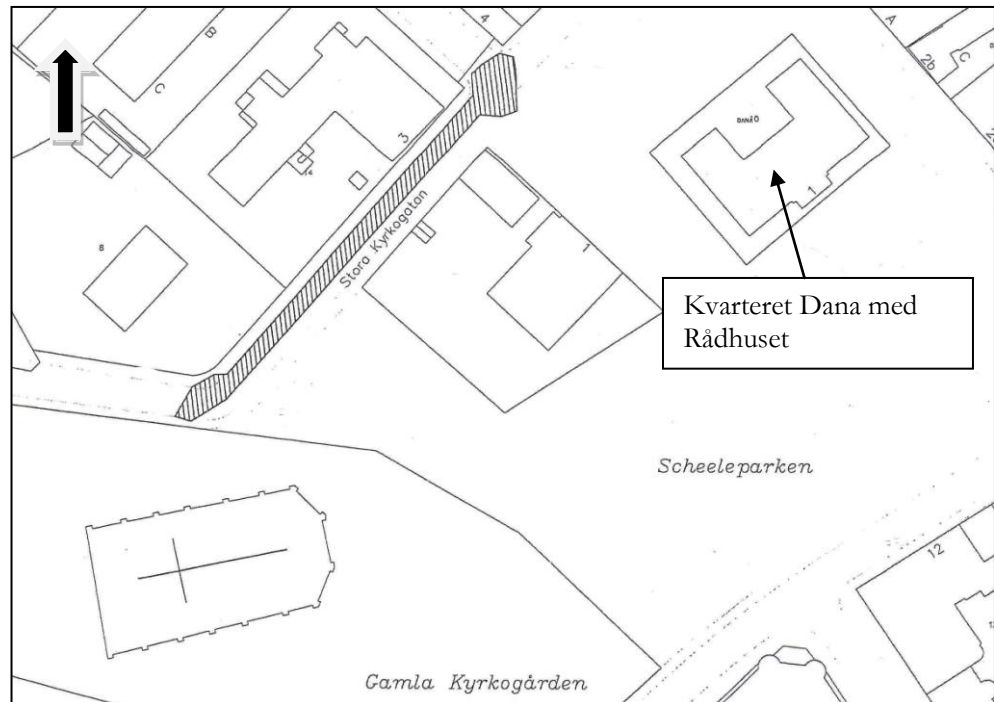
Syftet med den arkeologiska antikvariska kontrollen var att skydda fornlämning från skada samt att under vissa förutsättningar dokumentera smärre anläggningar som kan komma att beröras av markarbetena.

Om fornlämning skulle påverkas av arbetet var målsättningen att dokumentera anläggningar främst med hjälp av sektionsritningar eftersom eventuella kulturlager i schaktet troligen redan förstörts av tidigare VA- arbeten.

Undersökningsresultat

Den arkeologiska antikvariska kontrollen genomfördes den 6 december 2012 under vintriga förhållanden. Schaktet som kontrollerades var cirka 80 m långt, nära 3 m brett och 3,5 m djupt.

I de frusna schaktväggarna med tjäle påträffades dock endast ren lera under det moderna bärlagret. Följaktligen påträffades heller inga föremål.

Figur 2. Undersökningsschaktet läge och utbredning markerat med skraffering. (Schaktplan Köpings kommun skala 1:1000.)

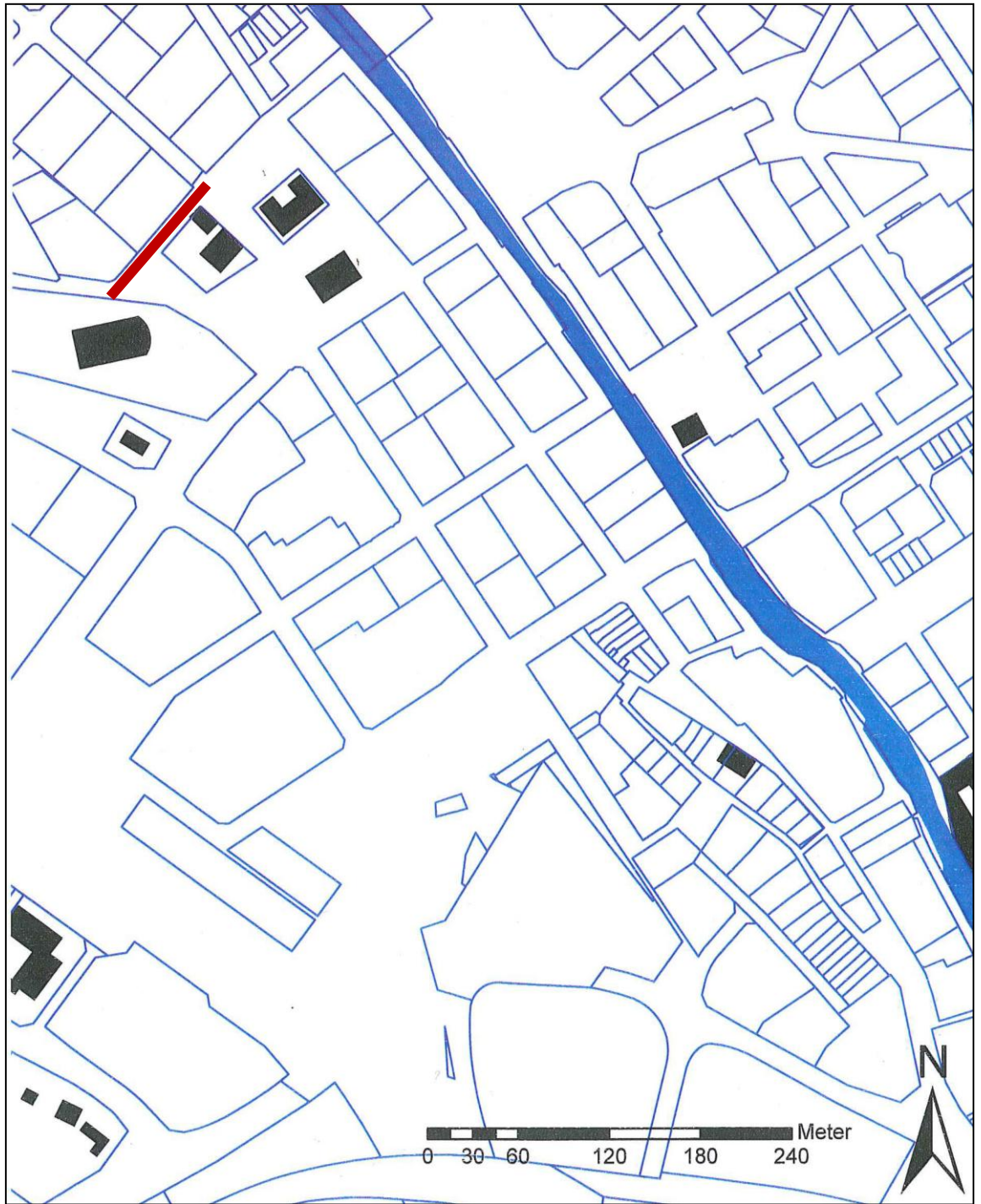
Tolkning och utvärdering

I området öster om kyrkan har ett flertal arkeologiska kontroller genomförts med gott resultat.

I ett schakt norr om Rådhuset har lämningar från sen medeltid och Vasa-tid dokumenterats. Vid en smärre ombyggnad av Rådhuset konstaterades kulturlager och anläggningar. Dessa daterades till samma perioder. Borrprover från en markundersökning inför ett trappbygge vid Rådhuset gav dateringar till samma tid. I sydvästra delen av torget intill Scheeleparken har medeltida huslämningar och kulturlager dokumenterats (Alström 2009a, 2009b, 2011, 2012).

I krönläge omedelbart söder om Stora Kyrkogatan ligger kyrkan som dateras till senmedeltid (Björnånger 1989).

I och med iakttagelserna i Stora Kyrkogatan tycks den arkeologiska bilden i området vara oklar. Det är rimligt att tro att kulturlager borde vara bevarade i schaktväggarna i Stora Kyrkogatan om det funnits några. De VA-rör som nu ersattes grävdes enligt uppgifter ner i början av 1900-talet. Vid den tiden var rörschakten smalare. En annan orsak till att inga kulturlager påträffades kan vara att marken röjts och planats ut i sen tid.

Figur 3. Schaktetsplacering i Stora Kyrkogatan markerat med röd linje. (Utdrag ur Fastighetskartan. Skala 1:4 000.)

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Ekonomiska kartan 10G:80. Skala 1:20 000.

Schaktplan Köpings kommun. Skala 1:1000

Fastighetskartan. Skala 1:4000.

Litteratur

Alström, U. 2009a. Kvarteret Dana i Köping På gränsen till medeltiden. Arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning. Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen Rapport 2009:16. Västerås.

Alström, U., 2009b, Fjärrvärme i Torggatan, Köping och en medeltida huslämning intill Stora Torget. Arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning. Kulturmiljövård Mälardalen Rapport 2009:39. Västerås.

Alström, U., 2011. I skuggan av Köpings rådhus. Arkeologisk förundersökning Stiftelsen Kulturmiljövård Rapport 2011:17. Västerås.

Alström, U., 2012. Rådhuset i Köping En markundersökning inför ett trappbygge. Arkeologisk antikvarisk kontroll. Stiftelsen Kulturmiljövård. Rapport 2012:55. Västerås.

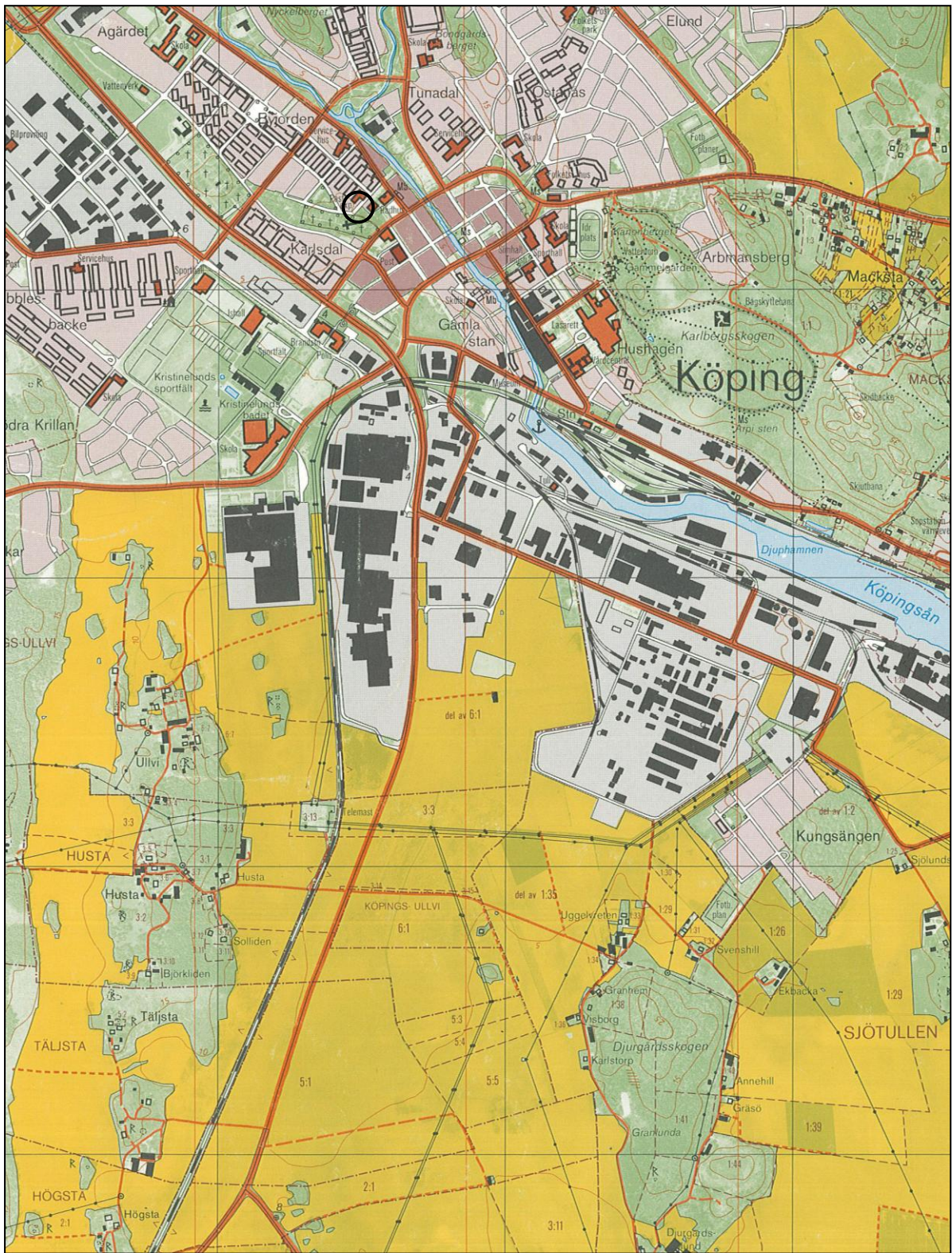
Björnånger, O., 1989. Köping. Från forntid till nutid. Utg. av Köpings kommun. Köping.

Tekniska och administrativa uppgifter

KM projekt nr:	KM 12124
Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:	431-5110-12, 2012-10-26
Undersökningsperiod:	2010-12-06
Exploateringsyta:	Cirka 80 löpmeter schakt
Personal:	Ulf Alström
Belägenhet:	Stora kyrkogatan Köping
Ekonomisk karta:	10G:80
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Koordinater:	6599298/556051
Inmättningsmetod:	Manuell
Dokumentationshandlingar:	Dokumentationshandlingar förvaras på KM
Fynd:	Inga fynd påträffades

Kartfigur

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet Gävle. Ärende nr MS2012/02954.

Figur 4. Undersökningsplatsens läge markerat med en ring. Utdrag ur ekonomiska kartan. Skala 1: 20 000.

